

DE PENDELDIENST TE WATER IN NAMEN

« LA NAMOURETTE »

Nota uitgewerkt in samenwerking met Elektroboot Gent in het kader van de ontwikkeling van duurzaam openbaar vervoer te water en Ambassadeur Sociale Economie en Duurzame Mobiliteit.

Contact :

Stad Namen

Dienst Mobiliteit

Esplanade de l'Hôtel de Ville

B - 5000 Namen

00.32 (0)81 / 24.60.86-87-88

mobilite@ville.namur.be

INHOUDSTAFEL

1. NAMEN : IDENTIKIT
2. MOBILITEIT TE NAMEN
  - 2.1 Autoverkeer
  - 2.2 Openbaar vervoer
3. DE WATERBUSSEN « NAMOURETTE »
  - 3.1 Voorgeschiedenis
  - 3.2 De vaartuigen
  - 3.3 Doelgroepen
  - 3.4 Haltes
  - 3.5 Uurregeling
  - 3.6 De pendeldienst in cijfers
  - 3.7 Financieel luik
4. INTERMODALITEIT
  - 4.1 Namourette en auto
  - 4.2 Namourette en openbaar vervoer
  - 4.3 Namourette en te voet
5. PERSPECTIEVEN
  - 5.1 Vaartuigen
  - 5.2 Werking van de pendeldienst

1. NAMEN : IDENTIKIT

Namen is een middelgrote stad gelegen op ongeveer 60 Km ten zuiden van Brussel. Gesitueerd aan het knooppunt van twee belangrijke snelwegen, de E42 en E 411. Deze verbinden Rijsel en Aachen, Brussel en Luxemburg en Straatsburg. Twee spoorverbindingen bedienen hetzelfde traject en met 38.000 passagiers per dag is Namen het drukst bezochte station in Wallonië. Tenslotte bevindt Namen zich aan de samenvloeiing van Maas en Samber, bevaarbare waterlopen voor vrachtschepen tot 1350 ton.

Sinds de regionalisering van België in 1986 is Namen de hoofdstad van Wallonië. De stad huisvest ongeveer 5000 gewestelijke ambtenaren. Dit heeft een belangrijke invloed gehad (rechtstreeks en onrechtstreeks) op het vlak van tewerkstelling, wonen, bevolking, economie, onderwijs....en ook mobiliteitsproblematiek.

Met een oppervlakte van 17.000 ha (170 km²) telt Namen 107.000 inwoners. De economische activiteiten situeren zich vooral in de tertiaire sector: administratie, onderwijs, banken en handel. (55.000 werknemers, 50.000 studenten, 2.000 zelfstandigen)

Het stadscentrum, gelegen aan de samenvloeiing van Maas en Samber, is minder dan 1 km² groot en heeft derhalve een hoge bevolkingsdichtheid. Dankzij de vele scholen, ondernemingen, sport en culturele centra is Namen een bruisende stad. De huisvesting concentreert zich vooral in de vlakbij gelegen deelgemeenten zoals Jambes en Salzennes (ongeveer 25 Km²).

2. MOBILITEIT TE NAMEN

In 1997-98 is men gestart met het opmaken van een gemeentelijk mobiliteitsplan. Dit project is in de afwerkingsfase. De twee belangrijkste ontwikkelingen vonden plaats in het verkeersplan, gestart in 2001, en het parkeerbeleidsplan, van toepassing sinds 2005.

2.1 Autoverkeer

Ongeveer 22.000 wagens verplaatsen zich per dag naar het stadscentrum via de twee belangrijkste invalswegen. Twee bruggen verbinden Jambes met Namen stad, de brug « des Ardennes » (34.000 wagens per dag) en de brug van Jambes (20.000 wagens per dag). De brug over de Samber (pont de la Libération) is goed voor 28.000 wagens per dag.

2.2 Het openbaar vervoer

Er is geen eigen bedding voorzien voor de bussen op de bruggen, zij komen dus ook vast te zitten in de files, vooral tijdens de piekuren. Er is geen rechtstreekse busverbinding van Salzennes naar Jambes.

3. DE WATERBUSSEN « NAMOURETTE »

3.1 Voorgeschiedenis

Het project van de waterbussen past in het kader van de verhoging van de fijnmazigheid van het binnenstedelijk openbaar vervoer. De pendelvaartuigen verbinden de zones Namen, Jambes en Salzennes sinds 2004. Er is gestart met één vaartuig waarna jaarlijks een bijkomend vaartuig in dienst is genomen. Sinds 2006 beschikt de Namourette over drie vaartuigen. De pendeldienst wordt uitgebaat door een private onderneming die instaat voor het aanbrengen van de vaartuigen, het opleiden en in dienst nemen van het varende personeel, het verzorgen van de pendeldienst, het onderhoud aan de vaartuigen en de winterberging.

3.2 De vaartuigen

De Namourette's zijn authentieke walvissloepen van ongeveer 8 meter lang voorzien in zitbanken en overdekt door een lichte bovenstructuur uit gietijzer met een duidelijke Art Deco invloed en zeildoek.

De aandrijving bestaat uit traaglopende dieselmotoren van 50 PK. Storend lawaai blijft beperkt dankzij het gebruiken van propellers met een grote diameter.

3.3 Doelgroepen

De gebruikers van de waterbussen zijn overwegend pendelaars die zich van en naar de bovenvermelde locaties begeven in het kader van woon-werkverkeer, woon-schoolverkeer en vrije tijd. Dankzij het voorzien van een P+R zone laten steeds meer werknemers hun wagen achter om zich met de waterbussen naar het stadscentrum te begeven.

3.4 Haltes

Er is een halte te Salzennes, twee haltes te Namen en twee haltes te Jambes. De haltes zijn bepaald door de vraag naar transport te water.

- Halte Salzennes: Deze bedient een residentiële wijk, de belangrijkste studentenwijk, de sporthal Tabora, het zwembad, het cultureel centrum en een P+R.
- Halte Evêché: Bedient de wijk Saint-Aubin en de voetgangerszone.
- Halte Namur: Bedient de Kouter (place d'armes), en verbindt deze met het commerciële centrum en het stadscentrum.
- Halte Joséphine-Charlotte: Bedient de administratieve centra en de gebouwen van het Waals Gewest.
- Halte Jambes: Verbindt het residentieel centrum met het winkelcentrum van Jambes, sportcentra (schaatspiste, klimmuur, zwembad, sporthal ADEPS...), het Acinapolis filmcomplex, de yachthaven van de stad Namen (halte gebruikt door pleziervaarders van en naar het stadscentrum).

3.5 Uurregeling

Doelgroepen zijn het woon-werkverkeer en woon-schoolverkeer, de vaaruren zijn specifiek bestudeerd om aan deze vraag te voldoen. De eerste vaart start om 7h30 en de laatste terugvaart is voorzien om 18h30. Ook tijdens het weekeinde zijn de waterbussen paraat en dit van 10h00 tot 18h00. Ze vervoeren dan voornamelijk bezoekers en toeristen.

De frequentie is om de 30 minuten tijdens de week en om de 20 minuten tijdens de weekeindes.

3.6 De pendeldienst in cijfers

Jaarlijkse ontwikkeling.

	2004	2005	2006
Aantal vaartuigen	1	2	2 (werkdagen) + 1 (weekeinde)
Maanden in dienst	4 maand	5 maand	5 maand
Aantal stuurmannen	3	6	8
Aantal haltes	3	5	5
Aantal H/T per werkdag	13	18	20
Aantal H/T per dag weekeinde	13	16	24
Totaal budget, waarvan	60.000 €	125.000 €	200.000 €
- gemeente	15.000 €	47.500 €	152.500 €
- gewestelijke mobiliteit	45.000 €	47.500 €	47.500 €
- gewestelijk toerisme	0	30.000 €	0
Netto ontvangsten	8.650 €	33.202 €	38.353 €
Aantal passagiers per halte	30.977	93.045	107.430
Abonnementen en tickets	12	89	278

Resultaten van de peiling bij de gebruikers van de waterbussen

- 30% van de gebruikers wonen te Jambes en 24% in groot Namen.
- De meeste gebruikers nemen de verbinding Jambes-Salzennes, daarna volgt Jambes-Namur.
- De waterbussen worden gebruikt tijdens of voor: 44% vrije tijd, 24% woon-werkverkeer en schoolverkeer, 18% toerisme.
- 62% van de opvarenden bestaat uit eerste gebruikers van de Namourette en occasionele transporten (voornamelijk tijdens de weekeindes), 36% gebruikt de Namourette regelmatig (werkdagen).
- Tijdens de week bereikt het individueel transport 34%, tijdens de weekeindes zijn de opvarenden meestal vergezeld (volwassenen en kinderen).
- Occasionele gebruikers kopen meestal een enkel ticket (56%), de vaste gebruiker kiest voor een abonnement of een 20 rittenkaart (25%).
- Tevredenheidsindex: 97% van de opvarenden ervaren dit als een comfortabel transportmiddel, 79% vindt dat de huidige frequentie volstaat, 56% zou graag het vaarseizoen verlengd zien, 91% is best tevreden met de keuze van haltes, 66% kan zich terugvinden in de beperking tot 12 plaatsen en dat dit aanvaard moet worden, 90% heeft tot op heden geen hinder ondervonden bij het gebruiken van de waterbussen, de overige 10% hebben reeds moeite gehad met het strikt naleven van de uurregeling, toegankelijkheid of te weinig plaats aan boord, technische defecten of een probleem met de stuurman.

3.7 Financieel luik

Het budget bestaat uit een cofinanciering van de stad Namen en het Waals Gewest. De verdeelsleutel wordt jaarlijks herzien.

Subsidies

De gewestelijke subsidie is toegestaan door Minister J. Daras, daarna door Minister A. Antoine in het kader van een pilootproject in mobiliteit.

De gewestelijke subsidie « toerisme » werd eenmalig toegestaan door Minister B. Lutgen.

Inkomsten

De inkomsten vloeien voort uit ticketverkoop, 20 rittenkaarten en abonnementen. Deze worden verkocht aan boord van de vaartuigen of kunnen aangekocht worden bij de Dienst Mobiliteit van de stad Namen. De inkomsten zijn in drie jaar vervijfvoudigd en bedragen, in 2006, 38.000 €.

Prijzen

2004 : Prijs per ticket 0.50€ en per rit voor personen ouder dan 12 jaar (gratis voor -12 jarigen).

2005 tot heden : Om tegemoet te komen aan de vragen van de regelmatige gebruikers van de pendeldienst is voorzien in 20 rittenkaarten en abonnementen.

- enkele rit :	1.50 €
- enkele rit kinderen 6-12 jaar	0.50 €
- enkele rit jonger dan 6 jaar	gratis
- 20 ritten kaart	20 €
- 20 ritten kaart 6-12 jarigen	10 €
- maandelijks abonnement	30 €
- maandelijks abonnement 6-12 jarigen	15 €

Dekkingscoëfficiënt

De dekkingscoëfficiënt van het budget, vermeerderd met de kleine uitgaven tijdens het vaarseizoen, door de inkomsten aan ticketverkoop ligt hoger dan 20%, wat overeenkomt met de dekkingscoëfficiënt van de TEC (De Lijn Wallonië).

4. INTERMODALITEIT VAN DE NAMOURETTE

De Namourette is een alternatief transportmiddel voor de wagen en is aanvullend aan het openbaar vervoer en het stappen.

4.1 Namourette en auto

De bootverbinding aangevuld met de P+R zone Namen Expo - Salzannes is een volwaardig alternatief voor de wagen. Een abonnement op de P+R zone geeft niet alleen recht op de verbinding met de bus naar het stadscentrum maar ook op de waterbussen met bestemming Namen centrum en Jambes. (rechteroever)

Daarnaast delen de handelszaken Mobi+ kaarten uit aan hun klanten in verhouding met hun aankopen. Dit zijn kortingsbonnen die gebruikt kunnen worden in de meeste parkings (er zijn er vijf verspreid over het stadscentrum), voor het busabonnement of een ticket voor de Namourette.

4.2 Namourette en openbaar vervoer

De namourette is aanvullend aan het openbaar vervoer over de weg, het staat de gebruiker toe om tijdens de piekuren, waar zelfs het openbaar vervoer over de weg vast komt te zitten, probleemloos het stadscentrum te bereiken (of verlaten) zowel 's morgens als 's avonds.

In onze brochure « Namourette 2006 » staan de nabijgelegen bushaltes duidelijk aangeduid.

4.3 Namourette en te voet

De bruggen beschikken niet over aangepaste voetpaden, bovendien zorgt de tocht voor ongemak en ook bij regen laat het comfort te wensen over. De bewoners van de drie zones beschikken nu over een bijkomend transportmiddel om zich naar eender welke van de drie zones te begeven zonder daarom de wagen te moeten gebruiken.

5. PERSPECTIEVEN

5.1 Vaartuigen

De stad heeft het inzetten van meerdere kleine veelzijdige vaartuigen verkozen omwille van het gemak in inzetbaarheid, het snelle aan en afmeren en de voordelen in het vinden van de bemanning (beperkt vaarbrevet). Niet alleen is het inzetten van een groter vaartuig duurder, het is ook zwaarder, met een veel groter verbruik tot gevolg, en ook trager. Grotere vaartuigen zijn ook minder manoeuvreerbaar, vereisen een hoger stuurbrevet en bijkomende bemanning bij het aan en afmeren (160 per dag).

Dit zou dus een grotere financiële last betekenen, zeker wat personeelskosten betreft. In 2006 is een vierde vaartuig in dienst genomen. Het betreft een elektrisch aangedreven vaartuig dat ingezet wordt door Art en Wood (uitbater van de waterbussen) als eerste duurzame testvaartuig.

Het elektrisch vaartuig beschikt niet over de nodige kracht om dezelfde snelheid te halen als de overige drie vaartuigen. Ook is het reikbereik minder interessant. Er wordt gezocht naar optimalisering van het systeem, onder andere door het toepassen van zonne-energie.

Bovendien zijn er plannen om de stuwdam bij Jambes-La Plante in te zetten om elektriciteit aan te maken. Groene energie waar de elektrische vaartuigen mee bijgeladen kunnen worden.

5.2 Werking van de pendeldienst

De stad wenst het luik « Mobiliteit » van de Namourette verder uit te breiden (hogere frequentie tijdens de piekuren gedurende wekdagen), de informatie bij de dienst Mobiliteit te optimaliseren, het gebruik van de pendeldienst beter te evalueren en de controle over de inkomsten aan ticketverkoop te verbeteren door een eenvoudig en betrouwbaar ticket verkoopsysteem.

Bovendien zijn verscheidene denkpistes voorgesteld door de regelmatige gebruikers van de Namourette tijdens een peiling.

Suggesties waren bijvoorbeeld :

- De passagiers in het bezit van een abonnement of een 20 rittenkaart, doelgroep in mobiliteit, voorrang verlenen ten opzichte van « vrije tijd » opvarenden of toevallige gebruikers.
- De pendeldienst versterken met een extra vaartuig op het einde van de vaardag.
- Een vaarroute voorzien op de lijn Wépion-La Plante (oversteek van de sluis te voet)
- Meer vaartuigen voorzien
- Nachtelijke transporten voorzien tijdens manifestaties en feestelijkheden of voor reservaties bij andere evenementen.
- Een beter beheer van de waterwegen en bermen.
- De passagiers vergasten met wat leuke afleiding zoals muziek aan boord, verkoop van drankjes, uurwerk aan boord, meer comfortabele zitbanken vooral op rughoogte...
- Halte « Namen » veranderen in halte Place d'armes.
- Vereenvoudigen van de op elke halte aangebrachte uurregeling door uitsluitend te verwijzen naar de uurregeling van de halte zelf.
- Een extra lijn voorzien van Jambes- Centre Hospitalier Regional gelegen langs de Maas, voor de samenvloeiing, omdat deze verbinding niet (rechtstreeks) bediend wordt door het openbaar vervoer over de weg. Een overstapmogelijkheid van de ene lijn naar de andere van de Namourette is mogelijk door het voorzien van een centrale halte aan stopplaats Namen.

Deze punten worden bestudeerd in het kader van de verdere ontwikkeling van de Namourette en dit pas vanaf 2008 omdat 2007 een scharnierjaar is voor de pendeldienst te water en andere zaken prioritair moeten behandeld worden.
